

Łódź, dnia 07. 05. 2023

dr hab. Aurelia Mandziuk prof. AS
Wydział Wzornictwa
Akademia Sztuki w Szczecinie

Recenzja

**rozprawy doktorskiej Pani mgr Anity Osuch
zatytułowanej SANDBOX Obrazy Hiperrzeczywistości
przygotowanej pod kierunkiem Prof. dr hab. Marka Domańskiego
sporządzona w związku ze wszczętym przez Radę ds. Stopni
Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi
postępowaniem doktorskim w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki**

Podstawowe dane o doktorantce

mgr Anita Osuch (ur 1989) jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Studiowała w latach 2009-2014. Dyplom z wyróżnieniem obroniła na Wydziale Grafiki i Malarstwa. Od 2014 roku pracuje w macierzystej uczelni jako asystentka, kolejno w Pracowni Fotografii – Relacje z Przestrzenią na Wydziale Sztuk Wizualnych i w Pracowni Działań Fotograficznych w Instytucie Fotografii i Multimediów. Od 2020 roku samodzielnie, według autorskiego programu, prowadzi przedmiot Fotografia Studyjna w Instytucie Fotografii i Multimediów. Swoje prace prezentowała na 25 wystawach w kraju i za granicą, z czego 5 to wystawy indywidualne. W 2018 roku stworzyła photobooka *Meltdown*, który został wyróżniony na wystawie prezentowanej podczas Month of Photography w Los Angeles, USA. Otrzymała I Nagrodę na Międzynarodowym Triennale Rysunku, w Katowicach (2014 r.) oraz Nagrodę Fundacji Mediations Biennale (2014 r.) w Poznaniu. Bierze udział w licznych projektach badawczych prowadzonych w Instytucie Fotografii i Multimediów. Od roku 2021 roku, w ramach badań statutowych, kieruje projektem poświęconym najnowszym tendencjom w polskiej fotografii współczesnej: *Ciemnia cyfrowa – badanie relacji między obrazem w przestrzeni wirtualnej a jego przełożeniem na materialną odbitkę*. Jako stypendystka Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w roku 2020 zrealizowała projekt POSTFOTOGRAFIA.PL będący

platformą promującą i archiwizującą najnowsze tendencje polskiej fotografii współczesnej. Angażuje się w działania studentów - jest opiekunką Koła Naukowego Fotografów w Instytucie Fotografii i Multimediów ASP w Łodzi, organizuje plenery, warsztaty, konferencje. Jest również kuratorką licznych wystaw dotyczących sztuki. W roku 2021 otrzymała Nagrodę Rektora za wybitne osiągnięcia.

Ocena projektu doktorskiego

Projekt doktorski mgr Anity Osuch składa się z wystawy *Sandbox* oraz dysertacji - Realne Obrazy Hiperrzeczywistości. W swojej pracy autorka przyjęła interesującą strategię, zgodną z definicją terminu hiperrzeczywistość jako opisu doświadczeń, w których świat wirtualny i fizyczny łączą się ze sobą, tworząc jedną przestrzeń, w której odnajdujemy relacje pomiędzy tekstem, obrazem, obiektem. Strategię w której płynność, cyrkulacja, zacieranie granic stanowią oś zarówno dysertacji, jak i pracy praktycznej, w której wątki teoretyczne i technologiczne konstruuują spójną strukturę całego projektu, wykazując zależności pomiędzy częścią badawczą i artystyczną, a także podkreślając nierozłączność ich wzajemnych relacji. Badania prowadzą autorkę do doświadczeń artystycznych, te z kolei otwierają nową ścieżkę dalszych poszukiwań badawczych, gdzie nie ma wyraźnej granicy, w której jedna z tych przestrzeni kończy się, a druga zaczyna. Przedmiotem dociekań autorki, jak sama deklaruje, jest „próba uchwycenia zmian zachodzących w relacji człowieka z obrazami oraz badanie połączeń istniejących pomiędzy obrazami fizycznymi i sieciowymi”, dodam, że próba niezwykle udana. W pracy *Sandbox* Realne Obrazy Hiperrzeczywistości tekst i część artystyczna nie ilustrują się nawzajem lecz umiejętnie zbudowany został pomiędzy nimi rodzaj napięcia przy jednoczesnym poszanowaniu autonomii każdej z obu form wypowiedzi.

Dysertacja liczy 116 stron tekstu, z uwzględnieniem wersji anglojęzycznej, oraz 18 dodatkowych stron zawierających 18 zdjęć prac. Na strukturę opracowania składają się cztery wyszczególnione rozdziały (Źródła historyczne / Obrazy techniczne / Wirtualność obrazów / Założenia Sandbox) Całość dopełniają *Wstęp*, *Zakończenie*, bogata *Bibliografia* licząca 46 pozycji, oraz *Netografia* – 24 strony i artykuły internetowe.

W tekście rozprawy Pani Anita Osuch, analizując kluczowe zagadnienia z zakresu teorii fotografii, filozofii kultury, antropologii, socjologii, a także kierując się własną intuicją

i pogłębioną refleksją przedstawia istotę złożoności przeobrażeń obrazu wynikającą z niejednoznaczności rzeczywistości fizycznej i wirtualnej.

W pierwszy rozdziale dysertacji przeprowadzona została syntetyczna analiza wybranych zagadnień dotyczących transformacji obrazu w ujęciu historycznym „od projekcji naturalnych (...) aż po rzeczywistość rozszerzoną, zwracając przy tym uwagę na niejednoznaczność samego słowa *obraz*”. W drugim rozdziale autorka wprowadza pojęcie „obrazów technicznych”, a także analizuje i dokonuje próby usystematyzowania zagadnień dotyczących „zmiany w myśleniu o fotografii jako medium, będącym fundamentem cywilizacji obrazowej, w której obecnie funkcjonujemy”. W trzecim rozdziale podjęty został temat szeroko rozumianej przestrzeni wirtualnej, oraz jej wpływu na kulturę i sztukę. Rozdział czwarty poświęcony jest wystawie Sandbox. Autorka opisuje Jej główną inspirację w odniesieniu do projektu wystawy, jaką jest relacja pomiędzy ciałem człowieka, a światem wirtualnym, w której to relacji pośredniczy komputer jako „hipermedium obrazów”.

Nadrzędną ideą wystawy, jak deklaruje artystka, jest wyjście poza technologiczne rozumienie fotografii i zatarcie granicy między realnym, a tym co wirtualne.

Na wystawę Sandbox składają się: 5 fotografii stykowych w formacie 20 cm x 15 cm wykonanych z monitora komputera oraz ich odpowiedników w przestrzeni rozszerzonej rzeczywistości, instalacja w skład której wchodzi 4 odlewy realnych obiektów wykonane z żywicy epoksydowej, (elementy wyposażenia tradycyjnej ciemni jak miarka, lupka, szczypce, kuweta, powiększalnik), zapętłona projekcja wideo (symboliczne odzwierciedlenie jednego z obiektów) oraz wielkoformatowego wydruku pigmentowego (10cm x 140 cm). Przestrzeń wystawy wypełnia dźwięk - efekt manipulacji cyfrowymi plikami graficznymi. Zawarty w teksie szczegółowy opis czy też zapis realizacji wystawy i wielopoziomowych przemian obiektów – ich „przenoszenie” ze świata fizycznego do wirtualnego i z powrotem, ujawnieniu fakt obecnej hybrydowej rzeczywistości, równoległego funkcjonowania w dwóch światach – w rzeczywistości fizycznej i wirtualnej. Autorka ma pełną świadomość tymczasowości proponowanych rozwiązań. Dynamika zmian w obszarze nowych technologii gwarantuje nam kolejne możliwości budowania obrazów, jednak Jej projekt nie ma wyłącznie charakteru „tu i teraz”, lecz wskazuje nowe drogi świadomego i refleksyjnego przekształcania obrazów i konstruowania nowych przestrzeni „zanurzania zmysłów”.

Podsumowanie

Jestem pełna uznania dla osiągnięć mgr Anity Osuch. Przedstawiona praca dowodzi talentu, otwartości, konsekwencji autorki. Jej wystawa jest intrygującą, interdyscyplinarną propozycją, a dysertacja jest czymś zdecydowanie więcej niż uzupełnieniem wystawy – obie stanowią spójną strukturę zakorzenioną w dyskusjach współczesnej humanistyki.

Konkluzja

Po analizie treści rozprawy doktorskiej autorstwa pani mgr Anity Osuch i zapoznaniu się z jej portfolio stwierdzam, że praca doktorska i pt. *SANDBOX Obrazy Hiperrzeczywistości* jest oryginalnym, nowatorskim rozwiązaniem problemu artystycznego, potwierdza rozległą wiedzę autorki w dziedzinie sztuk plastycznych oraz Jej umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy badawczej i artystycznej, i stanowią znaczący wkład w rozwój reprezentowanej dyscypliny artystycznej, a tym samym spełnia wszystkie wymagania stawiane przez

Ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.), Statut Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi z dnia 12.09.2019 r. przyjęty uchwałą Senatu z dnia 12.09.2019 nr 179/19/k16-20 z późn. zm oraz Uchwałą nr 180 /19k 16-20 Senatu Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi z dnia 25 września 2019r. w sprawie: określenia sposobu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora z późn. zm. w zw. z art. 192 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.).

W związku z powyższym składam do Rady ds. Stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi wniosek o nadanie mgr Anicie Osuch stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Jednocześnie składam wniosek o wyróżnienie rozprawy Pani mgr Anity Osuch oraz o zgłoszenie autorki do nagrody Prezesa Rady Ministrów.

Aurelia Mandziuk